

Beslut om bildande av naturreservatet Limstensgruvorna i Lekebergs kommun samt beslut om föreskrifter m.m.

Bildande av naturreservat

Med stöd av 7 kap. 4 § miljöbalken (1998:808) förklarar Länsstyrelsen ett område som omfattar delar av fastigheterna Tryggeboda 1:11, 1:37 och 1:38 i Lekebergs kommun som naturreservat. Reservatet har den avgränsning som framgår av kartan i detta beslut och som slutligen märks ut i fält.

Naturreservatets namn ska vara Limstensgruvorna.

Syftet med naturreservatet

Syftet med naturreservatet är att bevara biologisk mångfald, vårda och bevara värdefulla naturmiljöer och skydda, återställa eller nyskapa värdefulla naturmiljöer, samt att tillgodose behovet av områden för friluftsliv.

Områdets kalkbarrskogar, våtmarker och vattendrag liksom områdets naturgivna landformer, hydrologi och dess biologiska mångfald ska bevaras och utvecklas.

Syftet ska tillgodoses genom att områdets naturtyper med dess flora och fauna i huvudsak utvecklas fritt genom intern dynamik och andra naturliga processer.

Som återställningsåtgärd kan åtgärder för återställande av den naturgivna hydrologin och vegetationen i våtmarker och vattendrag komma ifråga.

I rikkärr kan röjning och slåtter utföras som årliga skötselåtgärder.

Åtgärder kan komma att vidtas för att eliminera förekomsten av exotiska träd och buskar och invasiva växt- eller djurarter.

Borttagande av konkurrerande eller inväxande träd i anslutning till särskilt värdefulla trädindivider eller trädgrupper kan komma ifråga.

Inom ramen för bevarandet av områdets naturmiljöer och biologiska mångfald kan lämpliga åtgärder vidtas för att underlätta för friluftslivet.

Föreskrifter för naturreservatet

För att tillgodose syftet med naturreservatet beslutar Länsstyrelsen med stöd av 7 kap 5, 6 och 30 §§ miljöbalken samt 22 § första stycket förordningen (1998:1252) om områdesskydd enligt miljöbalken m.m., att nedan angivna föreskrifter ska gälla för naturreservatet.

A. Föreskrifter enligt 7 kap 5§ andra stycket miljöbalken om inskränkningar i rätten att använda mark- och vattenområden

Det är förbjudet att

1. utföra något slag av skogsavverkning eller skogsvårdsåtgärd såväl som att fälla enskilda träd eller buskar, samt att samla ihop, föra bort eller upp- arbeta döda stående eller liggande träd eller delar av träd,
2. så eller plantera träd och buskar,
3. borra, gräva, spränga, schakta, markbereda eller utföra annan mekanisk bearbetning av mark, block eller berg, eller bedriva täkt av något slag, utfylla, tippa, eller anordna upplag,
4. dika, rensa dike, kulvertera dike, dämma eller utföra annan åtgärd som påverkar områdets naturgivna hydrologiska förhållanden,
5. anlägga väg, stig, led eller uppställningsplats för fordon, båtar eller andra farkoster eller liknande,
6. uppföra eller upplåta mark för byggnad eller annan anläggning,
7. utöka befintlig byggnad eller anläggning,
8. dra fram ledning i mark, vatten eller luft, eller gräva ned befintlig luftledning,
9. kalka, använda kemiska eller biologiska bekämpningsmedel eller gödselmedel,
10. plantera in eller sätta ut växter, djur eller andra organismer,
11. uppföra nya jaktorn, röja siktgator för jakt eller stödutfodra vilt.

B. Föreskrifter enligt 7 kap 6 § miljöbalken om vad ägare och innehavare av särskild rätt till fastighet förpliktas tåla

1. Utmärkning och underhåll av naturreservatets gränser enligt Naturvårds- verkets anvisningar.
2. Uppsättning och underhåll av informationstavlor vid platser som visas i karta i detta beslut.
3. Anläggande och underhåll av markerad stig samt rastplats enligt karta i detta beslut.
4. Avverkning eller på annat sätt borttagande av exotiska träd och buskar såsom contortatall, lärkträd, ädelgran m.m. samt eliminering av invasiva arter som t.ex. blomsterlupin.
5. Igenläggning av eventuella diken i område som visas på karta i detta beslut.
6. Avverkning av igenväxningsvegetation på våtmark i område som visas på karta i detta beslut.
7. Årlig röjning och slåtter av rikkärr.

2022-04-20

511-812-2022

8. Avverkning av enstaka konkurrerande träd i anslutning till vissa särskilt värdefulla trädindivider eller trädgrupper.
9. Undersökning och dokumentation av djur-, växt- och svamparter samt mark- och vattenförhållanden.

C. Föreskrifter enligt 7 kap 30 § miljöbalken och 22 § förordningen (1998:1252) om områdesskydd enligt miljöbalken m.m. om rätten att färdas och vistas samt om ordningen i övrigt i naturreservatet

Det är förbjudet att:

1. borra, hacka, spränga, gräva, rista, måla eller på annat sätt skada berg, jordytan, sten eller block, eller att flytta eller bortföra sten eller block,
2. framföra motordrivet fordon,
3. fälla, bortföra eller på annat sätt skada levande eller döda, stående eller omkullfallna träd och buskar,
4. elda annat än medhavd eller av reservatsförvaltaren tillhandahållen ved,
5. skada vegetationen t.ex. genom att plocka eller gräva upp växter såsom ris, gräs, örter, mossor eller lavar och svampar,
6. cykla eller rida förutom på befintlig brukningsväg som löper i nord-sydlig riktning i reservatsområdets östra del,
7. medvetet störa djurlivet,
8. utan Länsstyrelsens tillstånd samla in växter, djur, lavar eller svampar,
9. utan Länsstyrelsens tillstånd sätta upp permanent tavla, skylt, affisch, eller därmed jämförlig anordning eller att snitsla spår,
10. utan Länsstyrelsens tillstånd använda området för organiserad tävling eller övning, lägerverksamhet eller liknande,
11. utan Länsstyrelsens tillstånd utföra vetenskapliga undersökningar eller bedriva miljöövervakning som innebär markering, insamling, fångst eller annan påverkan på naturmiljön.

Ordningsföreskrifterna enligt 7 kap. 30 § miljöbalken träder i kraft den 20 april 2022.

Enligt 7 kap 30 § miljöbalken gäller ordningsföreskrifterna omedelbart även om de överklagas.

Undantag från föreskrifterna enligt 7 kap 5 och 30 §§ miljöbalken

Föreskrifterna ska inte utgöra hinder för:

- a) förvaltaren av naturreservatet att utföra de åtgärder som krävs för att tillgodose syftet med naturreservatet och som framgår ovan av föreskrifterna enligt 7 kap 6 § miljöbalken,
- b) förvaltaren av naturreservatet att i uppföljningssyfte utföra inventeringsverksamhet, nödvändig insamling av bestämningsmaterial samt annan dokumentation av växt- och djurliv, luft-, mark- och vattenförhållanden,

2022-04-20

511-812-2022

- c) jakträttshavare att transportera ut fälld älg, hjort, björn eller vildsvin med fordon som inte ger långsiktigt bestående skador på mark eller vegetation,
- d) jakträttshavare att underhålla befintliga jaktorn/jaktpass med tillhörande siktgator som visas i kartan i detta beslut, genom försiktig röjning,
- e) ägaren till Tryggeboda 1:37 att nyttja befintlig traktorväg genom reservatet (gamla landsvägen) vid jakt och för utforsling av virke från skogsskifte på del av fastigheten Tryggeboda 1:37 som är belägen öster om reservatet,
- f) ägarna till den samfälliga fastigheten Tryggeboda s:1 att utföra normalt underhåll av den fyra (4) meter breda befintliga traktorvägen genom reservatet (gamla landsvägen), samt kapa grenar, röja sly och småträd för framkomlighet med maskin upp till 1,5 meter på ömse sidor om vägen,
- g) tjänstepersoner i sjukvårds-, polis- eller räddningsärende att framföra motorfordon (insatsen ska omgående anmälas till länsstyrelsen),
- h) personer som utför inventering m.m. inom ramen för Länsstyrelsens rovdjursförvaltning att framföra snöskoter,
- i) markägare att underhålla befintliga vandringsstigar som markerats i kartan i detta beslut genom försiktig röjning av sly, grenar och småträd, samt kapa fallna träd som hindrar fotvandring på dessa stigar,
- j) markägare eller Länsstyrelsen att avlägsna skräp, skrot eller farligt avfall i gruvhål från reservatsområdet,
- k) Polismyndigheten och Länsstyrelsen att efter samråd med reservatsförvaltaren uppföra och underhålla nödvändiga stängsel kring gruvhål till skydd för allmänheten och husdjur,
- l) allmänheten att plocka bär-, matsvamp- och blommor, dock ej fridlysta eller rödlistade arter
- m) allmänheten att använda medhavt friluftskök, t.ex. sprit- eller gasolkök.

Fastställande av skötselplan

I enlighet med 3 § förordningen (1998:1252) om områdesskydd enligt miljöbalken m.m. beslutar Länsstyrelsen att fastställa den skötselplan för naturreservatet som framgår av bilaga 1.

Skälen för beslutet

Områdets naturvärden betingas av skogsbeståndens naturskogsartade struktur, ålder och av en varierad topografi, hög luftfuktighet och stabilt mikroklimat, förekomst av kalk i berggrunden, samt av kulturhistorisk påverkan genom småskalig kalkbrytning som skapat en större variation av klippytor än vad som vore naturligt för platsen. Strukturen i de äldre bestånden kännetecknas av intern dynamik och småskaliga störningar. Åldersspridningen bland träden är stor. Området rymmer en stor mängd död ved. Ett stort antal hänsynskrävande och rödlistade arter indikerar att området har varit trädbevuxet under lång tid. Förekomsten av kärr och källdrag bidrar till hög luftfuktighet, vilket är gynnsamt för fuktighetskrävande svampar, lavar och mossor. Särskilt intressant är de växter och svampar som är förknippade med förekomsten av kalk i berggrunden. Bland dessa kan nämnas de rödlistade svamparna grantaggsvamp *Bankera violascens*, grangråticka

2022-04-20

511-812-2022

Boletopsis leucomelaena, barrviolspindling *Cortinarius harcynicus*, gul puderskivling *Cystolepiota icterina*, dofttaggsvamp *Hydnellum suaveolens* och bitter taggsvamp *Hydnellum fennicum*. Området är även hemvist för skogsfåglar som nötkråka, tjäder och järpe.

De ovan beskrivna naturvärdena knutna till områdets livsmiljöer och naturliga dynamik, samt de flesta signalarter och rödlistade arter, har endast begränsade möjligheter att finnas kvar under påverkan av skogsbruk. Den närmast förväntade skogsbruksåtgärden är för större delen av området är slutavverkning.

Länsstyrelsens bedömning

De särskilda naturvärden som framkommit om reservatsområdet kräver ett omfattande och långsiktigt skydd för att bevaras och utvecklas. Detta skyddsbehov kan endast tillgodoses genom bildande av naturreservat.

Förutsättningarna för att bevara områdets biologiska mångfald och livsmiljöer bedöms som goda om förvaltningsinriktningen i detta beslut följs och skötselmålen uppfylls i enlighet med den för reservatet fastställda skötselplanen.

Beslutet följer Naturvårdsverkets riktlinjer för prioritering av naturreservatsskydd och är i överensstämmelse med Sveriges internationella åtaganden om skydd av den biologiska mångfalden samt de av riksdagen antagna miljökvalitetsmålen. Skyddet av Limstensgruvorna bidrar till miljömålen Levande skogar, Myllrande våtmarker och Ett rikt växt- och djurliv.

Naturreservatet bidrar också till skyddet av ekosystem vars funktioner är viktiga för upprätthållande av de ekosystemtjänster vårt samhälle är beroende av.

Beslutet strider inte mot kommunal översiktsplan eller detaljplan och är därmed förenligt med 7 kap. 8 § miljöbalken.

Beslutet är förenligt med hushållningsbestämmelserna i 3 och 4 kapitlet miljöbalken.

Beslutet är inte i konflikt med koncessioner eller undersökningstillstånd för gruvnäringen enligt den information Länsstyrelsen inhämtat från SGU.

Vid en avvägning, enligt 7 kap 25 § miljöbalken, mellan allmänna och enskilda intressen bedömer Länsstyrelsen att den inskränkning i enskild rätt att använda mark och vatten som beslutet om naturreservat innebär inte går längre än vad som krävs för att syftet med naturreservatet ska tillgodoses.

I enlighet med vad som sägs i 4 och 5 §§ förordningen (2007:1244) om konsekvensutredning vid regelgivning, bedömer Länsstyrelsen att de föreslagna ordningsföreskrifterna enligt 7 kap 30 § miljöbalken innebär så begränsade kostnadmässiga och andra konsekvenser att det saknas skäl för en konsekvensutredning av regelgivningen.

2022-04-20

511-812-2022

Redogörelse för ärendet

Limstensgruvorna i Tryggeboda har sedan många år varit ett uppmärksammat besöksmål som lokalboende har tillgängliggjort för allmänheten. Områdets spektakulära gruvgångar har beskrivits i lokala guideböcker, vilket har lockat många besökare till platsen.

I september 2008 besöktes platsen av mykologer under Sveriges Mykologiska Förenings mykologivecka, varvid ett större antal ovanliga svampar uppmärksammades.

Skogsstyrelsen registrerade skogsområdet kring Limstensgruvorna som nyckelbiotop 2010.

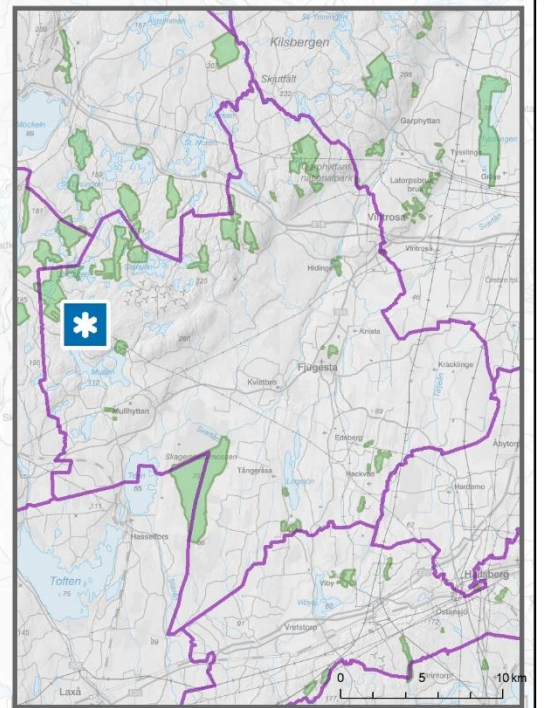
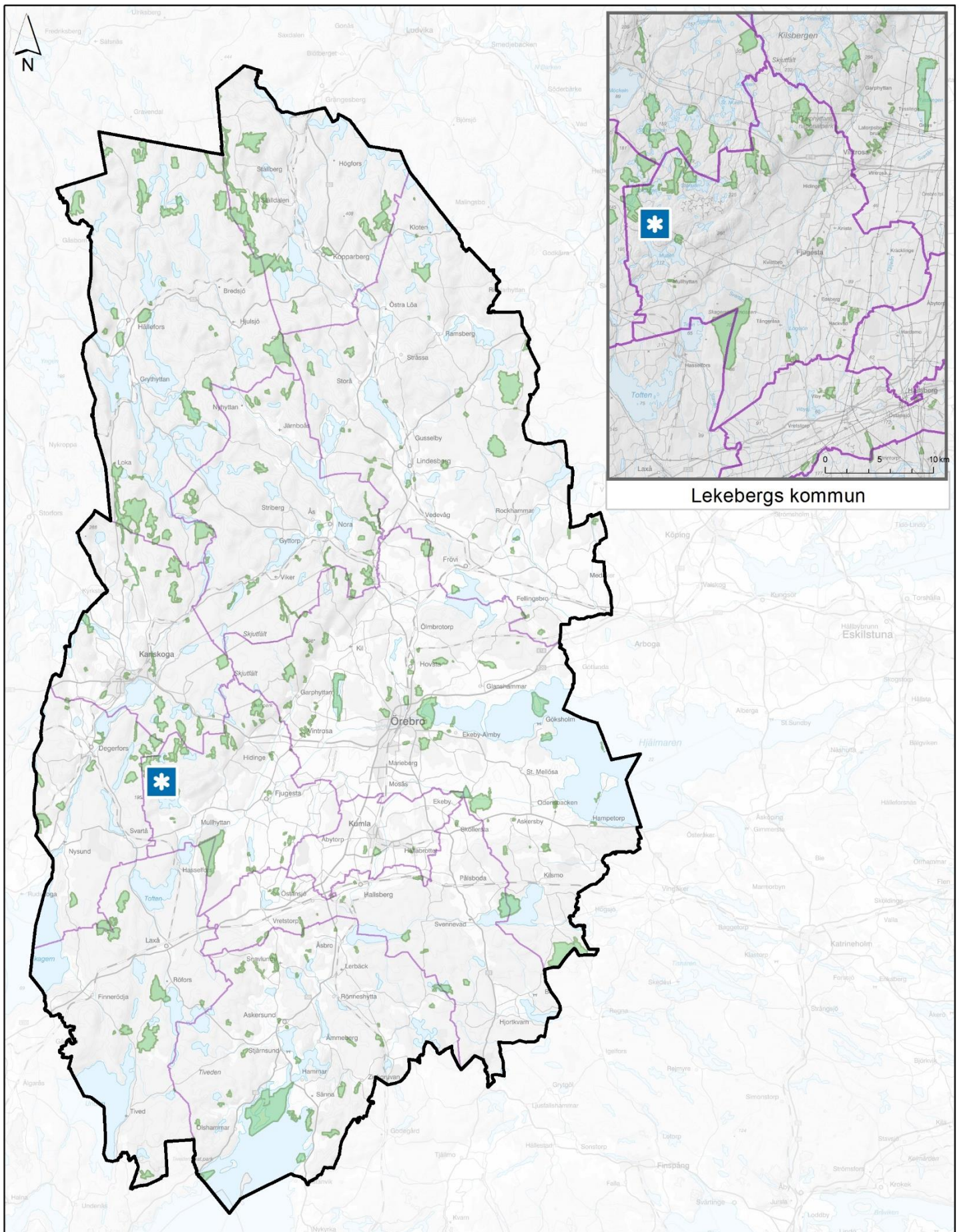
I samband med avverkningsanmälningar i november 2011 aktualiserades frågan om ersättning till berörda markägare för att möjliggöra bildande av naturreservat för en del av området. Markägarna ställde sig positiva till förslaget. Länsstyrelsen och markägarna inledde dialog om reservatsskydd våren 2014. Naturvårdsverket godkände Länsstyrelsens förslag till reservat i februari 2015 avseende omfattning och kvalitet och garanterade finansieringen av ersättningar till markägarna. Överenskommelser om intrångsersättning slöts med ägarna 2015 och 2016.

Ärendet har varit föremål för remissbehandling. Sakägare och övriga remissinstanser har beretts möjlighet att yttra sig över förslag till beslut.

Samråd har skett med Lekebergs kommun.

Uppgifter om naturreservatet

Namn:	Limstensgruvorna
NVR-id:	2055301
Kommun:	Lekeberg
Natura 2000-område:	-
Lägesbeskrivning:	7 km nordväst om Mullhyttan
IUCN-kategori:	1a, Strikt naturreservat
Fastigheter:	del av Tryggeboda 1:11, 1:37 och 1:38
Markägare:	Enskilda
Rättigheter:	Jakt, traktorväg
Areal:	17,3 hektar, varav ca 16,7 ha produktiv skogsmark
Markslag:	Skogsmark 16,7 ha, sumpskog/våtmark 0,37 ha, övrig mark (traktorväg) 0,2 ha
Förvaltare av reservatet:	Länsstyrelsen i Örebro län

Lekebergs kommun

Översiktskarta för naturreservatet LIMSTENSGRUVORNA I TRYGGEBODA

© Lantmäteriet © Länsstyrelsen i Örebro län

Naturreservat enligt detta beslut

Befintliga naturreservat

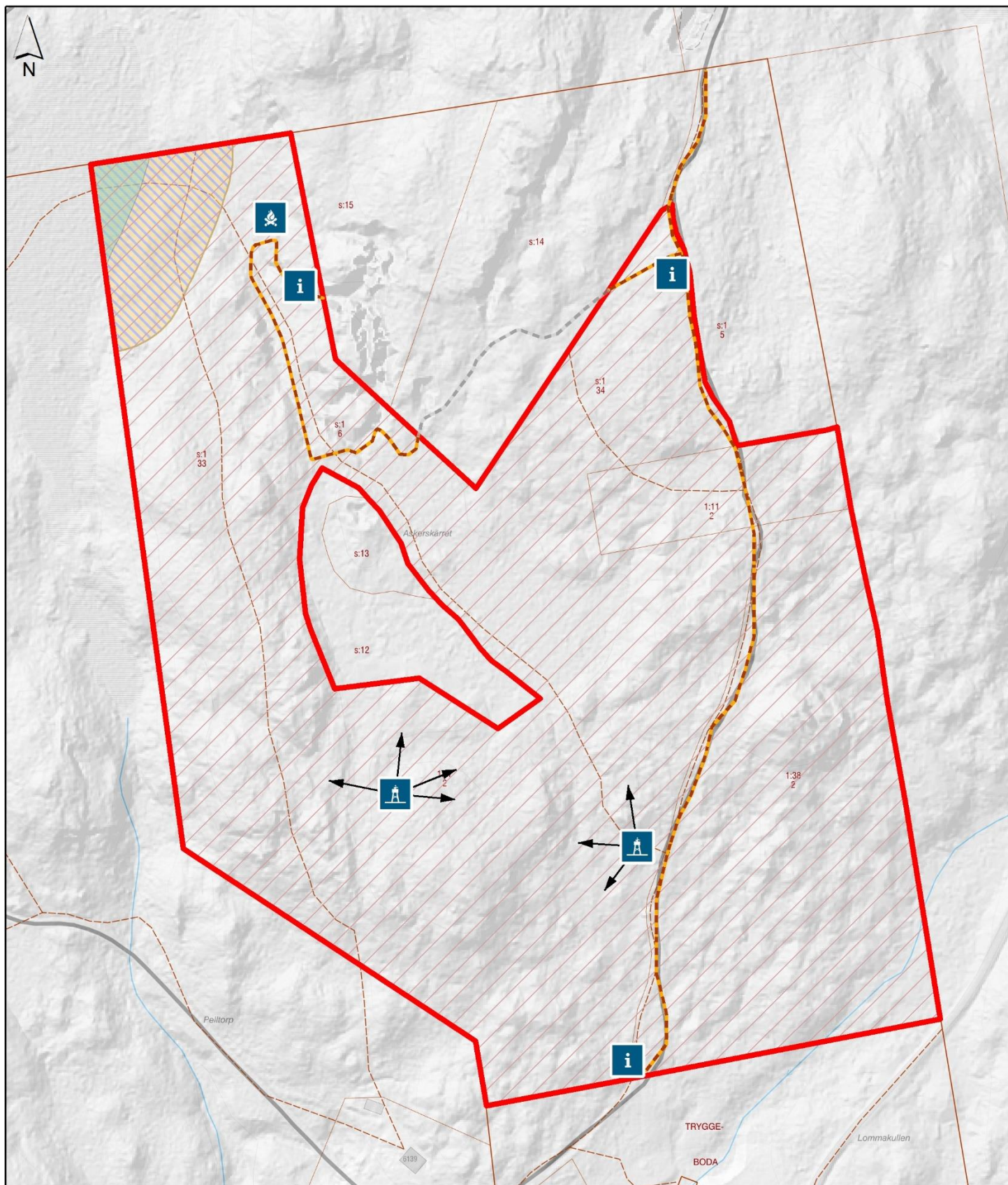
Länsgräns

Kommungränser

0 20 40km

Beslutskarta för naturreservatet

LIMSTENSGRUVORNA

Lekebergs kommun
Beslutsdatum 2022-04-20
Dnr: 511-812-2022

0 100 200 m

- Naturreservat enligt detta beslut
- Markerad led enl föreskrift B3
- Omr enl föreskrift B5
- Omr enl föreskrift B6

- Rastplats
- Informationstavla
- Jakttorn
- Siktgata

Du kan överklaga beslutet

Se bilaga 2 med överklagandehänvisning.

De som medverkat i beslutet

Beslutet har fattats av Landshövding Maria Larsson med naturvårdshandläggare Michael Andersson som föredragande. I den slutliga handläggningen har också enhetschef Johan Karlhager och länsjurist Lars Wadström medverkat.

Så här hanterar länsstyrelsen personuppgifter

Information om hur vi hanterar dessa hittar du på
www.lansstyrelsen.se/dataskydd.

Bilagor

1. Skötselplan
2. Överklagandehänvisning